

## OBSAH

PŘEDMLUVA .....	9
ROLE POJMU PRÁVA V PRÁVNÍM MYSLENÍ	
K některým metodologickým otázkám	
Tatiana Machalová .....	11
Úvod.....	11
1. Co je to pojem?.....	15
1.2 Pojem a jazyk .....	18
1.2.1 Povaha pojmovosti .....	21
2. Pojem práva a jeho koncepty .....	24
2.1 Kantův pojem práva .....	26
2.1.1 Kantovo pojetí pojmu.....	26
2.1.2 Pojem jako pravidlo myšlení.....	27
2.1.3 Pojem a jeho předmětné pole .....	28
2.1.4 Kantův pojem práva .....	30
2.2 Po-kantovské období: formální a materiální pojem práva .....	32
2.2.1 Formální pojem práva .....	33
2.2.2 Materiální pojem práva .....	35
2.3 Projekt pojmu práva je slepou uličkou.....	37
2.4 Pokusy o renesanci pojmového uchopení práva: Hart, Dworkin, Alexy.....	40
2.4.1 Hartovo pojetí pojmu právo .....	41
2.4.2 Dworkinovo pojetí pojmu právo .....	48
2.4.3 Alexyho pojetí pojmu právo .....	52
3. O jaký koncept pojmu práva by měla usilovat dnešní právní filozofie? .....	58
3.1 Jak je možná změna předmětného pole pojmu právo?.....	59
3.2 Role argumentace a interpretace při tvorbě a uplatnění pojmu práva.....	63
Závěr.....	67
Seznam použité literatury.....	68
HLEDISKO ÚČELU A SMYSLU V INTERPRETACI PRÁVA	
Miloš Večeřa .....	72
Úvod.....	72

1. Pojem účelu.....	73
2. Hledisko účelu v právním uvažování .....	76
3. Co je účelem práva?.....	78
4. Kolize úcelů.....	82
5. Účel práva jako interpretační nástroj .....	89
5.1 Výklad záměrem zákonodárce .....	90
5.2 Výklad účelem právní normy .....	95
5.3 Výklad ekonomickými účely.....	103
Seznam použité literatury.....	113
<b>PRINCIPY V PRÁVNÍM ŘÁDU</b>	
<i>Jaromír Harvánek</i> .....	119
Úvod.....	119
1. Co je to princip práva?.....	120
2. Diferenciace pojmu princip.....	127
2.1 Pojem princip, zásada, pravidlo .....	129
3. Význam principů pro právní myšlení.....	131
4. Klasifikace právních principů.....	133
4.1 Logicko-právní a pozitivně-právní principy.....	135
4.2 Logicko-právní principy.....	136
4.3 Specifika některých logicko-právních principů .....	137
4.4 Vlastnosti pozitivně-právních principů .....	139
5. Principy v realizaci práva.....	140
6. Předpoklady použití principů.....	141
7. Role principů a zásad v právu.....	143
Seznam použité literatury.....	144
<b>SYSTEMATICKÉ NÁSTROJE ŘEŠENÍ STŘETU PRÁVNÍCH NOREM</b>	
<i>Lukáš Hlouch</i> .....	147
Úvod.....	147
1. Systém práva jako představa .....	148
1.1 Jednota právního řádu a tzv. právní dualismus .....	150
1.2 Vnitřní a vnější aspekty systému práva.....	151
1.3 Stupňovitá výstavba právního řádu (hierarchie právních pravidel).....	154
1.4 Postuláty systematického výkladu.....	158
2. Konflikty (střety, kolize) právních norem a jejich řešení .....	159
2.1 Normativita a její formy.....	159

2.2 Tradiční nástroje pro řešení konfliktu norem.....	161
2.2.1 Postulát koherence a řešení kolize norem .....	162
2.2.2 Lex superior derogat legi inferiori (vyšší norma má přednost před nižší normou) .....	165
2.2.3 Lex posterior derogat legi priori.....	175
2.2.4 Lex specialis derogat legi generali .....	182
3. Kolize principů a základních práv – nová metodologie? .....	203
3.1 Obecná charakteristika tzv. judiciálních testů .....	204
3.2 Proporcionalita a její deriváty.....	205
Závěr.....	207
Seznam použité literatury.....	208

**ANALOGIE JAKO INSTITUT SOUKROMÉHO PRÁVA**

<i>Martin Sobotka</i> .....	212
Úvod.....	212
1. Právně pozitivistický a komunikativní model práva.....	215
1.1 Klasický právně pozitivistický koncept .....	215
1.2 Model komunikativní.....	221
1.3 Srovnání obou modelů .....	225
2. Metoda analogického uvažování .....	227
3. Analogie v české judikatuře.....	232
4. Analogie v občanském zákoníku.....	234
Seznam použité literatury.....	237

**MÍSTO PRÁVNÍ ETIKY V SOUČASNÉM PRÁVNÍM MYŠLENÍ****K některým metodologickým otázkám etické reflexe práva**

<i>Tatiana Machalová</i> .....	239
Úvod.....	239
1. Právní etika nebo etika práva? .....	243
2. Co znamenala právní etika pro moderní právní myšlení?.....	247
2.1 Právní etika jako kritika hodnotové neutrality právního pozitivismu .....	248
2.2 Právní etika má být učením o správném právu .....	250
2.3 Právní etika jako praktická jurisprudence.....	252
2.4 Právní etika jako integrální část právní filozofie .....	253
2.4.1 Právní etika jako učení o spravedlnosti .....	253
2.4.2 Právní etika má být deskriptivní etikou .....	257
2.5 Právní etika či etizace práva? .....	259

---

3. Právo na život jako východisko etické reflexe práva .....	261
3.1 Je právo na život lidským právem? .....	262
3.2 Proč je nutná kritická rekonstrukce práva na život? .....	264
Závěr .....	270
Seznam použité literatury .....	271
<b>PRÁVNÍ WELFARISMUS</b>	
<i>Tomáš Sobek</i> .....	274
Úvod .....	274
1. O povaze účelů .....	276
2. Od kritiky formalismu k naturalistické redukci .....	285
3. Telos jako správný cíl .....	294
4. Princip užitku .....	301
5. Princip nestrannosti .....	307
6. Svoboda vs. společenský užitek .....	315
Závěr .....	322
Seznam použité literatury .....	323
<b>O AUTORECH</b> .....	334